

Hygiëne maatregelen bij importeurs, sorteer- en pakstations om insleep *Tuta Absoluta* te voorkomen

Tuta absoluta is een zeer schadelijke mineermot met een grote voorkeur voor tomatenplanten. In 2007 heeft Spanje melding gemaakt van de aanwezigheid van *Tuta absoluta*. Dit plaaginsect komt oorspronkelijk voor in Zuid-Amerika en is vermoedelijk vandaar uit in Spanje geïntroduceerd. Vanuit Spanje heeft *Tuta absoluta* zich verspreid naar Marokko, Algerije, Italië, Zuid-Frankrijk en Tunesië. Het insect kan zeer veel schade veroorzaken bij tomaat met oogstverliezen van 50 tot 100%. *Tuta absoluta* tast bladeren en vruchten aan van tomaat of aubergines en kan met import vanuit besmette gebieden in Nederland worden geïntroduceerd. *Tuta absoluta* is dit jaar al op meerdere sorteer- en pakstations in Nederland onderschept.

Naast grote oogstverliezen vormt deze mineermot een bedreiging voor de exportpositie van Nederland.

Tuta absoluta heeft geen quarantaine status in de EU. Dit betekent dat de Plantenziektenkundige Dienst geen maatregelen oplegt. De sector moet gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen om dwingende wettelijke maatregelen te voorkomen. De VS heeft al stringente maatregelen genomen tegen import van tomaten uit o.a. Spanje.

Met de onderstaande maatregelen kunnen importeurs, sorteer- en pakstation hun verantwoordelijkheid nemen om insleep met trostomaten vanuit besmette gebieden in Nederlandse tomatenteelt te voorkomen. Het gezamenlijke doel is om de Nederlandse teelt vrij te houden

van *Tuta absoluta* en onze exportpositie veilig te stellen.

Belangrijkste verspreidingsroute

Onverpakte trostomaten uit besmette gebieden zijn de belangrijkste route voor de introductie van *Tuta absoluta*. Motjes, poppen, larven en eieren komen mee via de tomatenvruchten en aanhangende groene delen. Motten kunnen ontsnappen vanuit sorteer- en pakstations, loodsen, groenafval, besmette verpakkingen en vervolgens de kassen invliegen. Uiteraard lopen de bedrijven waar zowel wordt geteeld als geïmporteerd extra hoog risico. De risico's op besmetting nemen toe bij hogere buitentemperatuur. Extra aandacht verdient de overlapperperiode tussen de aanvoer uit Zuid-Europa en het begin van het Nederlandse productieseizoen. Onbedekt groen- en verpakkingsafval in de buitenlucht vormt het grootste risico op ontsnappen van volwassen motjes.

Hygiëne maatregelen

Als ondernemer kunt u diverse maatregelen treffen die *Tuta absoluta* besmetting voorkomen of, indien besmetting al is geconstateerd, voorkomen dat andere bedrijven een besmetting oplopen.

Eisen stellen aan zending uit Spanje Zuid-Frankrijk, Algerije, Marokko, Italië en Tunesië

- Alleen klein verpakte (gesealde) tomaten afnemen vanuit besmette gebieden;
- Onverpakte trostomaten uitsluitend afnemen van bedrijven die bestrijdingsmaatregelen nemen tegen *Tuta absoluta*;
- Eisen dat de leverancier uitgangscntrole doet op de aanwezigheid van poppen, eitjes en larven op het product. Deze maatregel is effectief voor vaste ketens met een duurzame relatie tussen teelt en handelaar of 'eigen' productielocatie.

Risico	Beheersmaatregel
Ontsnappen volwassen motje uit bedrijfsruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Vrachtwagens laden en lossen aan gesloten dok • Deuren, ramen, sluisen van verpakkingshallen en loods en gesloten houden
Signaleren besmette partij bij ingangcontrole	<ul style="list-style-type: none"> • Visuele inspectie van geleverd product • Personeel trainen voor symptoomherkenning • Besmette partij zo snel mogelijk uitsorteren en verwerken, waarbij het afval op verantwoorde wijze wordt afgevoerd (zie onder) • Besmette partijen bij voorkeur kleinverpakken • Besmetting terugkoppelen aan leverancier en vragen om beheersmaatregelen
Signaleren besmette partij bij uitgangcontrole	<ul style="list-style-type: none"> • Voor aflevering een visuele eindcontrole van de producten. • Besmette partij in gesloten ruimte bewaren tot verzending
Ontsnappen van poppen, motjes en larven uit besmet afval. Afval kan zowel groenafval zijn als eenmalige verpakkingen	<p>Afval op een verantwoorde wijze afvoeren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met een perscontainer binnen in de bedrijfsruimte, bij voorkeur in een aparte ruimte 2. In gesloten container binnen in de bedrijfsruimte, opslaan en afvoeren naar verwerker in perswagen 3. In gesloten en luchtdichte container in open lucht opslaan en afvoeren naar de verwerker in perswagen <p>NB. De mineermot houdt niet van vocht en om uitvliegen te voorkomen kan bij opslag het afval nat worden gemaakt met water.</p>
Poppen of larven ontsnappen uit meermalig fust	<ul style="list-style-type: none"> • Vuile fust opslaan in de bedrijfsruimte en zo snel mogelijk goed reinigen

Wegvangen, monitoring en signalering

- 1) Feromoon-signaleringsvallen (deltavallen) ophangen om te monitoren en de rondvliegende mannelijke motjes weg te vangen.
- 2) Insectenvanglampen ophangen, hiermee zijn zowel de mannelijke als vrouwelijke motten te vangen.
- 3) Personeel trainen voor symptoomherkenning op tomaten vooral voor herkenning van de poppen en motjes! Zie flyer met foto's die als pdf te downloaden is van: www.minInv.nl/pd
- 4) Om inzicht te krijgen in de insleep van *Tuta absoluta* wordt u verzocht om vondsten te melden bij de Plantenziektenkundige Dienst 0317-496 647. Vondsten op teeltbedrijf s.v.p. melden bij LTO groeiservice (Saskia Stricker, s.stricker@groeiservice.nl, 070 - 307 50 26).

De Feromoonvallen zijn te bestellen bij uw tuinbouwtoeleverancier of uw leverancier van gewasbeschermingsproducten. Eén val kost ca. €20 en de feromoonvallen dienen regelmatig ververs te worden.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie of heeft u vragen over dit onderwerp? U kunt contact opnemen met de helpdesk van de Plantenziektenkundige Dienst 0317-496 647.

Deze factsheet is gebaseerd op de huidige kennis van risico's op verspreiding van Tuta absoluta in Nederland en de beheersmaatregelen. Deze publicatie dient als zodanig gelezen te worden. Toepassing van de informatie in deze factsheet dient niet op zichzelf plaats te vinden, doch in het kader van de eigen bedrijfsvoering en met de professionele kennis en de ervaring van en na controle door de gebruiker.

plantenziektenkundige dienst

Groenten en Fruit Handelsplatform Nederland

Productschap Tuinbouw